

אמרתו לאנשים : תגידו לי, אם הוא רוצה להיות מדינאי מקובל, בלבנון, שיגיד מילה טובה לשיעים ולדרוזים, מילה טובה, משהו קצת מהלב. השיעים הם לפחות באותו המיטפר כמו המארוניים, והדרוזים הם גורם מרכזי.

● **הוא מנהיג עדתי, לא מנהיג לאומי.**

אבל הוא מנהיג, הוא לא מדינאי. הוא אסוף פוליטי במיקרה הטוב. כשאני מדבר עם נוצ'רים אינטליגנטיים, הם אומרים לי: קשה לפצול אתיחזקום פוליטי מן קצין שצמח הרחק מהפוליטיקה ושאינו לו ניסיון פוליטי. אז הכל יפה וטוב, אבל יחד עם זה אני מוכרח לחזור ולומר, הוא פופולרי באופן בלתי-ריגילי, מפתיע. לא הייתי מאמין שהוא יאגרו כיו פופולריות, לא רק באזור-הבחירה שלו, כיו ביירות המיוזמת בצומח, אלא גם באזורי-הביטחון. כשלאחר, שהוא רואה דברים נכוחה, ניסה להגיד משהו נגדו, טיפסו עליו.

● **לחד מהתפקוד?**

כן, בהחלט מתפקד. הוא לא אותו לחד שהיה פעם, אבל הוא בסדר, הוא מתפקד, ואני מאוד מעריך את האיש הזה, כי הוא עבר שינוי מהותי. הוא היה גנרל מארוני, וכיום הוא דמות הרואה את הדברים נכוחה, המכירה אותנו כבר טוב, היודעת לקרוא אותנו, למה לצפות מאיתנו, למה לא לצפות מאיתנו, רואה את מרכיביה-הכוח בלבנון, את כל החולשות ואת התכונות שיש להם, וגם מלמד אותי.

תשמע, כשאני שומע איזה דבר שנבי ברי אומר, ואינני מבין אותו ואני הולך ללחד, הוא אומר: זה הרי ברור מאליו, הוא מתכוון לזה וזה. אני לא העליתי על דעתי שיש דבר כזה, דבר פשוט.

● **מתרגם?**

כן, כן, נותן לי תרגום אונקלוס. לעיתים זה חשוב מאוד.

● **לחיובי-אללה יש אינטרס לעי שות-פוגענים בתוך ישראל עצמם?**

לחיובי-אללה יש קודם כל התכתיב של חומייני, האומר שצריך ללכת לג'יהאד עד ירושלים. אבל אין לי ספק שנסדר-העדיפתי יות שלהם איזורה-ביטחון זה עדיפות א'. אבל הם כשום פנים ואופן לא ייתרו על הרעיון לדרת מעבר לזה. חיובי-אללה יוכל אז להיכנס בלי הענשה לתוך איזורה-ביטחון ויהיה לו כבר נשק, כדי להמשיך. זאת אומרת, יש מכמני-נשק, שאפשר להשתמש בו לעשות פעילות הלאה. אז הם הולכים בצורה שיטתית.

התפיסה של חיובי-אללה היתה להשתלט קודם כל על המנהיגות של העדה השיעית, כי בראייה האיראנית, בראייה של חומייני, הם הבינו שבעדה השיעית עוברת רוח חדשה. זה התחיל מתקופת השייח' מוסה סאדרי. העדה התחילה להרגיש מאז את השרירים שלה. נורא חשוב, לכן, מי יצוף על פני המים בעדה הזו, כשהיא תתפוס את מקומה במנהיגות הלי-בנונית.

אז היו כמה חלופות שאלה של שאמרה אהנו מוכרחים מייד להפסיק את הדרך. אבל השכר על הרפובליקה השיעית האיסלאמית של לב-נון, והיו כאלה שאמרו: רגע, רגע, לא כליכך לרוץ, הישועה לא תבוא לנו כיום אחד. אנחנו קודם כל רוצים להיות המנהלים של העדה השיעית במיסגרת הקיים, ואחרי-כך אנחנו כבר נראה הלאה.

רוכ המאמץ האיראני היה מכוון לזה, ולא לפעילות חתרנית נגדנו. אז נוסף לזה היו כל מיני מוצרי-לואו-ש של טורו בלאומי, כשהי איראנים השתמשו בחיובי-אללה. הם השתמשו בהם כדי לכבוש איזורה-השפעה גם בכקאע

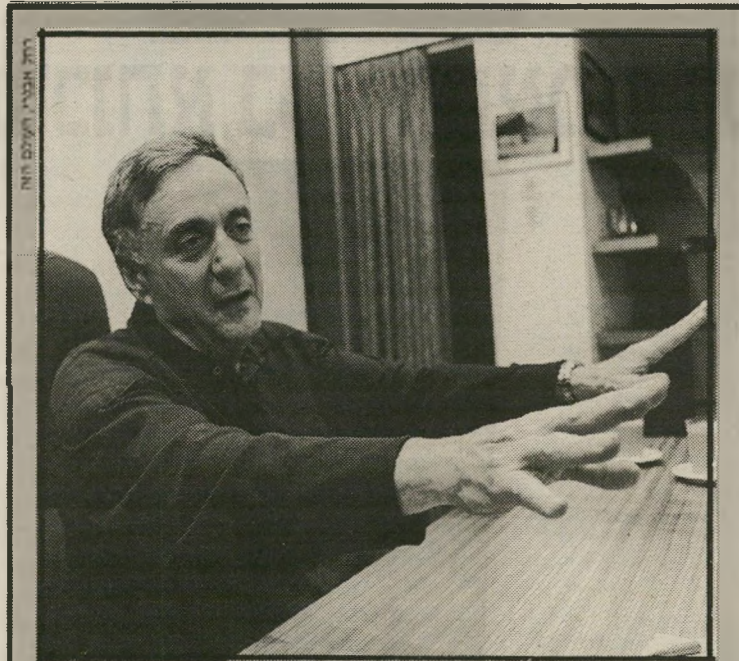
• מנהיג שיעי בדרום-לבנון, מקים אמל שונדלם בעת ביקור בלבנון, והרעה היא שורצח על-ידי מועמר קדאפי.

לכמת את זה) גם על הנאמנות המחולטת של חיובי-אללה לאיראן.

וגם לאורך הגבול. אבל זה לא היה בסדר-עדיפות שני. לפי דעתי, סדר-עדיפות ראשון היה להחלט על העדה השיעית. הם לא הצליחו כזה.

● **דווקא באחרונה הם היו בדרום בהתקפה.**

הם היו בהתקפה, כי היכולת שלהם כי ביירות נחלשה. אמרו להם: חברים, אתם רוצים, אז בבקשה — תעשו משהו בדרום. בדרום לא כליכך אוהבים אותם, כי מה קורה ברגע שחיובי-אללה מתחיל לפעול בדרום? רום האיזורים שמתוככם הם פועלים מתחילים לסבול, ואז התושבים אומרים להם: חברים

יש סיבה טובה לקיים יחסים עם תורכיה ועם אתיופיה. אני חסיד גדול של יחסים עם איראן. אבל אני לא רואה את זה כמיקשה אחת. תורת הפריפריה מהה.

יקרים, אתם לא רצויים כאן. ואז מתחיל סיפור אמל המקומי, לעיתים מתוך הפרת הוראה מבירות, פועל נגדם, כי הם לא רוצים את הצרות האלה. הלוא כסך-הכל אנשי נבי טיה או אנשי תיכנין לא מעוניינים שפתאום צד'ל יכניס להם מטח, בגלל זה שקטיושות עפו מתוך השטח שלהם. אז נוצר איזה מין חיכוך כזה, שהוא מקשה עליהם.

● **מאז שחומייני מת, לא חלה איזה האטה אצלם?**

אבל אני רוצה לחדר את זה. זה לא מאז שחומייני מת, אלא מאז שרכסנו-ני נבחר כנשיא. יש שינוי במדיניות, האומרו: אנחנו גם שיעים אחרים, יש גם אמל, יש גם מוסלמים כמו הדרוזים (הם רואים בדרוזים מוסלמים) יש גם פלסטנינים. לכן אנחנו נקים חזית מוסלמית, ואנחנו נזמין אותם (הם חזינו מוסלמים לטהרנות) כדי לרבר על מה שמאחד. ונתנו גם לאמל כסף לכל מיני צרכים, נתנו להם נפט, וכך יצרו איזה שהוא עימות: נתנו כל הזמן חשבונות שאלה, הם אומרים: אנחנו שורות חשבונות שאנחנו הבכור, פתאום מתברר לנו שארון נבי ברי מקבל כסף, וזה על חשבוננו, זה לא על חשבון מישהו אחר. נוצר איזה דבר כזה, שאגב משיעו, לפי דעתי אנחנו לא יכולים עוד

משהו. ואז הם באו ובעצם הציעו לנו שהם יקמו מיפעל שניצל את הסכסוך-ישראלי-איראני-הביטחוני, כדי להביא לבנונים שיעברו במיפעל הזה, מתוך איזורה-ביטחון; כי שם זה איזורה-מצוקה, כמו הרבה איזורים אחרים בלבנון. וזה הולך יופי. 500 בחורות עובדות בשקט, ומרוויחות פי-שלושה ממשכורת לבנונית רגילה.

● **באיזורה-ביטחון או בישראל?**

לא בישראל, אבל יום-יום הם נכנסות ו יוצאות.

■ ■ ■

● **לאור המצב החדש בין המעצמי מות, אתה חושב שהייתכן התרוסי-פות של האיבה הישראלית-סורית?**

אני לא רואה את זה כעתיד הקרוב, אבל אני רואה את זה כחלטה. קודם כל, סוריה היא שורה ארוכה של המלטה שאני זוכר. היא מבדרת, היא מבחינה כלכלית במצוקה גדולה. אין לה שום סיכוי להיפך להיות מני היגת העולם הערבי, דבר שאסד מאוד החשיב אותו. יש לה תחרה מאוד תוססת, עיראק. אני תמיד שואל את האנשים מהעולם הערבי שאני פוגש: מי שונא את מי יותר, אסד את ערפאת או אסד את (נשיא עיראק) צדאם חוסיין? אומרים לי: את צדאם חוסיין. או קודם כל, זאת סוריה.

אסד לא יחיה עד סוף כל הדרות. ואחרי שהוא יילך, תהי שאלה גדולה מי בא במקומו, זה לא יורש. יש לו באסל, הבן, המתחיל להיפך לגורם בתוך המיסד הסורי, אבל הוא לא מקובל עור, זה ילד. אחיו, ריפעת, בכל פעם שומעים עליו שהוא חוזר או לא חוזר. וריפעת זה, כמובן שיש לו חזרה, או מחזרים בתוך סוריה, אבל לא אוהבים אותו. כך שתהיה מילחמת-ירושה. ובמילחמה הזו, מי יורש מוג'ליטי אחרי שאסד יילך.

אני מחשיב מאוד את אסד, הוא המנהיג הערבי הנבון ביותר, החכם ביותר שיש כרגע בשטח. הוא גם השונא שלנו, אבל צריך לראות את הדברים כהווייתם. אבל הוא לא בידלמות.

מה יקרה אחרי? את סוריה קשה להנהל. אין לה משאבים של לעצמא, היא צריכה לחיות עם העולם הערבי. יש לה הגאווה שלה. אז מה יקרה עם סוריה אינני יודע.

אני מאמין שיכוא היום שאנחנו נוכל לדר-בר עם הסורים. אבל אני לא מאמין שעם המישטר של אסד נוכל לדר. אולי אפשר לעשות איתו איזה עסק, אבל אסד שיהיה כדאי לו לצורך ההישרדות שלו, ואני לא רואה את זה כרגע, אני מוכרח לומר.

● **אם הרוסים יאבדו את החשק לתת לו את הסיוע הצבאי, יתכן שי-הוא...**

זאת אחת מהבעיות שיש לאסד. בעבר הוא יכול היה לסמוך על גיבוי פוליטי, בוודאי, גם צבאי של ברית-המעצמות. עכשיו נגמר. הי שגריר הרוסי אמר לו חר-משמעותי שנגמרה קרן-השפע, אין כבר. כל דבר שקול וכל דבר מרוד, ולא אוטומטית. בסך-הכל עם ארצות הרוסיות, כרגע, היא חלק עם ארצות הברית, בעניין סוריה, כך שאסד יודע שזו מיגבלה, זו מיגבלה מאוד-משמעותית מבחינתו. הוא לא יכול להרשות לעצמו את הדברים שהיו יכול להיות בעבר.

זה גם יפה לגבי היחס שלו לנושא הלבנוני, וזה גם מדוע הוא לא תקף מהקרקע עד כה את עיראק. כי אמרו לו דיר-בלב (היהודי).

● **זה מסובך מדי, יקר מדי.**
תאבד את האמינות, את מידת האמינות המוגבלת שאתה הצלחת לרכוש לעצמך, כדי להיות קביל בעולם המערבי. פתאום אתה, על-ידי טבח בבירות, מתערב. אתה, ואו יזכירו לך עור פעם את הפלת מטוס פאראם, הטבח באלחמה ואת כל השחיתויות שלך, והוא יודע שזה יותר מדי יקר לו כרגע.

* השטח שבנובול הצפוני של איזורה-ביטחון